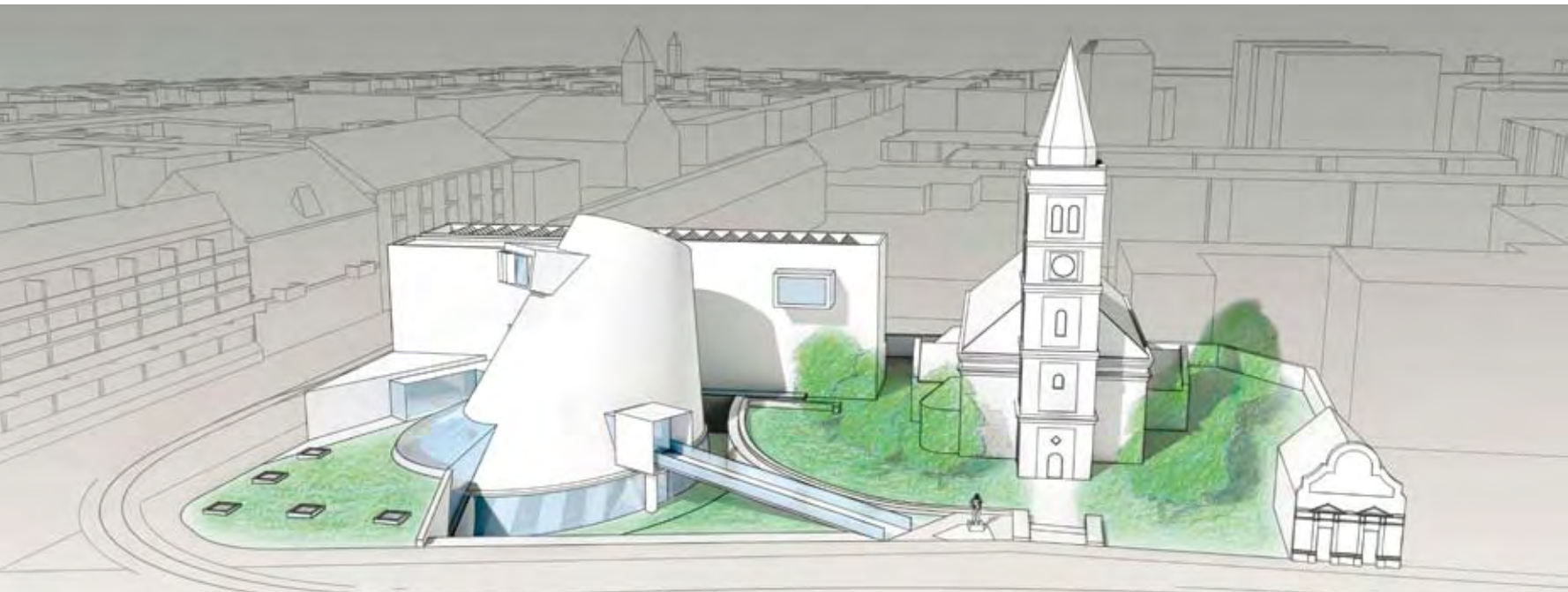

A KULTÚRA TEMPLOMA

VÁROSI KÖNYVTÁR TERVE, HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

TERV ÉS SZÖVEG CONCEPT AND TEXT: ONE MŰTEREM

Az alábbiakban a Hódmezővásárhelyi könyvtár és tudásközpont építészeti megfogalmazása című tervpályázat egyik, díjazást nem nyert pályaművét mutatjuk be, melynek tervezői Banu Roland, Bán Ferenc DLA és Tomku Gergely.

A tervezési program megismerése, a helyszín végigjárása után egyértelművé vált, hogy a feladat sokkal több, mint egy színvonalas, jól funkcionáló épület megtervezése. Egyetlen épülettel kell létrehozni a városközpont gyönyörű fákkal benőtt, nagyméretű terének vagy parkjának egyensúlyát. Mai állapotában a Kossuth tér keleti térfalát egy négyemeletes lakóház képezi, magasságában túlnőve a református népi barokk ótemplomot. A templom pozíciójánál fogva elég félreesően része

a térnek, ugyanakkor templomkertjével, védőkerítés maradványaival, a barokk homlokzatú magtárral és faállományával mégis jelentős hangsúlyt képezve a tér folytatására.

Fentiekből következően a tervezett könyvtár nemcsak egy önálló épület, hanem a templommal együtt kölcsönös hatással egyetlen kompozíciót képezve, egymást felerősítve megoldja a Kossuth tér problematikáját. Patetikusán fogalmazva legyen a felhalmozódott emberi vágy, gondolat, tudás temploma. Rátekintve is fejezze ki rendeltetés tartalmát.

A beépítés térbeli rendszere megtartja, felhasználja a négyemeletes lakóházat. Szerkezetét kiváltásokkal, megerősítésekkel alkalmassá teszi az új funkciók számára. Negyedik emeletét visszabontásra ítéli, mert nyomasztóan túlnő a templom gerincmagasságán. A templomkert meglévő fáival érintetlen marad. A be-

építési szinterületet, melyet a lakóház, a két út és a templomkerítés ívelt maradványa határol, a terv részfalakkal körbevédi, -8,00 méteres mélységig beépíthetővé teszi. Ezen a szinten alakítjuk ki a könyvraktárt és iratraktárt.

A -4,00 méteres szinten helyezik el az olvasótereket, a felnőttolvasókat felülről világítással, a gyermekolvasókat, játszóteret belső kertre nézően. A kert füvesített rézsúvel emelkedik a járdaszintig. A templomkert kerítés lábát védő részfal így a református erődtemplomok hangulatát, látványát idéző hatását eredményezi.

A +1,00 méteres szinten lesz az előcsarnok, amelyet a templom bejárati részéről induló hídon lehet megközelíteni. Az előcsarnok fölötti térben egymás fölött javasolják kialakítani a 100 fős és 60 fős előadótermeket. A két térbeli egység, a volt lakóház és a közönség forgalmi terek közé kerül a vertikális közleke-

dést biztosító lépcsőrendszer, valamint a vendéglift, a gazdasági lift és a WC-csoportok.

A terv a feladat megközelítésben említett, egymást kölcsönösen felerősítő, kiegészítő térbeli együtttest próbálja létrehozni. Ahogyan a templom kertben álló szülő épület, úgy a könyvtár vendégforgalmi tereit tartalmazó tömbje is zöldbe ültetett szülő épület hatású kíván lenni, nem telepedve rá, nem növe túl a templomot. A fákkal benőtt templom kerttel itt térben differenciált, fűvesített kert alakulhat ki, részben zöldtetős rendszerrel, részben a környezethez kapcsolódó lejtősen kialakított kerttel. Az egymás fölött elrendezendő vendégforgalmi helyek befoglaló formája nem öncélú formajáték. Tapasztalat szerint a plázák, bevásárlóközpontok látványos nagy terei egyaránt vonzanak fiatal, idősebbet nem csupán vásárlási céllal, de szabadidő eltöltésére is.

A koncepció kerüli a szimplán funkcionális igényeket kielégítő, megszokott előtér formákat. A már korábban említett „kultúra temploma” hatást hangsúlyozza az ellipszis alapú, fölülről bevilágított csonkakúp tértömeg, amelyben az ívelt palástú belső tér ellenhatásaként egymás fölött elfordítva „úsznak” az egyetemi előadóként kialakított 100 és 60 fős terem. Az úszás csak képletes kifejezés, mert szerkezetileg alátámasztásról van szó. A szabályos csonkakúp önmagában merev geometria, ami részben akadályozná a templomra való zavartalan rálátást, ezért a terv kissé megdönti. Ezáltal nem csak az előcsarnok és előadók tere válik izgalmas hatásúvá, de a gyerekolvasó terek is érdekesebb kialakításúvá válhatnak, kapcsolódva a süllyesztett kertszinhez. A csonkakúp felnőttolvasóhoz támaszkodó része ívelt üvegbevilágítóval választódik el a zöldtetőtől, illetve folytatódik a terepszintű kert alá.

A meglévő átalakított épület, azáltal, hogy szintenként a helyiségek oldalfolyosós rendszerben a keleti oldalra vannak tájolva, a tér felőli oldal tömör háttérfoltként szolgál a csonkakúp tömeg mögött. A hasáb és a csonkakúp merevségét oldja a kívülről is, belülről is megközelíthető kávézó, valamint a két előadó terembe átjárást biztosító zárt, üvegezett csőhidak, izgalmas külső, belső látványlehetőséget nyújtva az azon közlekedőknek.

THE TEMPLE OF CULTURE SCHEME FOR THE MUNICIPAL LIBRARY, HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

We are hereby presenting one of the architectural concepts submitted for the design contest of the Library and Information Centre of Hódmezővásárhely (finished in April, 2018) which has not been selected as one of the winners. It is the result of cooperation by Roland Banu, Ferenc Bán DLA and Gergely Tomku.

